

**Stanowisko Stowarzyszenia
BoKochamZaBardzo**

do projektu ustawy (UD349)

**krytyczna analiza zmian w zakresie
pieczy nad dzieckiem i ochrony przed
przemocą**

Warszawa 27.03.2026

Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa
DL-II.41.12.2026

STANOWISKO

Do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (UD349)

Działając w imieniu Stowarzyszenia BoKochamZaBardzo, którego celem statutowym jest ochrona dzieci przed przemocą oraz wspieranie rodzin w sytuacjach kryzysowych, w odpowiedzi na pismo z dnia 10 marca 2026 r., znak DL-II.41.12.2026, przedstawiamy poniższe stanowisko do projektu ustawy. Stanowisko zostało opracowane w oparciu o analizę projektowanych przepisów, ich uzasadnienia, obowiązujących standardów prawa międzynarodowego oraz doświadczenia praktyczne wynikające z pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą, w tym przemocą psychiczną i poseparacyjną.

I.UWAGI OGÓLNE – ZMIANA AKSJOLOGICZNA PROJEKTU

Projektowana regulacja wprowadza zasadniczą zmianę aksjologiczną w zakresie orzekania o władzy rodzicielskiej i pieczy nad dzieckiem, polegającą na przesunięciu punktu ciężkości z modelu ochronnego (child protection model) na model formalnej równowagi praw rodziców.

W szczególności:

- dobro dziecka utożsamiane jest z utrzymaniem relacji z obojgiem rodziców,
- bezpieczeństwo dziecka nie zostało ukształtowane jako wartość nadrzędna,
- brak jest mechanizmów identyfikacji przemocy i oceny ryzyka.

W konsekwencji projekt – pomimo deklarowanego celu – może prowadzić do rozstrzygnięć sprzecznych z dobrem dziecka, w tym do utrwalania sytuacji przemocy.

II. ANALIZA ART. 58 §1a² K.R.O.

Projektowany przepis stanowi, że sąd „uwzględnia w szczególności”:

1. zdanie dziecka;
2. wiek i stan zdrowia dziecka;
3. zdolność rodziców do komunikacji i współpracy;
4. odległość pomiędzy miejscami pobytu rodziców;
5. dotychczasowy podział obowiązków rodzicielskich.

1. Brak przemocy jako przesłanki decydującej

Pomimo rozbudowanego katalogu kryteriów, przepis:

- nie zawiera żadnego odniesienia do przemocy domowej,
- nie przewiduje obowiązku jej ustalenia,
- nie nadaje bezpieczeństwu dziecka charakteru nadrzędnego.

W konsekwencji możliwe jest wydanie rozstrzygnięcia bez uprzedniego ustalenia, czy dziecko znajduje się w sytuacji zagrożenia.

2. Kryterium „zdolności do współpracy”

Ekspozowanie przez ustawodawcę zdolności rodziców do współpracy budzi poważne wątpliwości.

W praktyce:

- ofiary przemocy często odmawiają współpracy z uwagi na zagrożenie,
- postawa ochronna może zostać zakwalifikowana jako brak współdziałania,
- prowadzi to do wtórnej wiktymizacji oraz odwrócenia odpowiedzialności.

3. Pozorność kryterium podziału obowiązków

Pomimo wprowadzenia przesłanki „dotychczasowego podziału obowiązków rodzicielskich” należy wskazać, że:

- kryterium to w praktyce orzeczniczej nie jest realnie stosowane,
- brak jest narzędzi jego weryfikacji,
- projekt nie wprowadza mechanizmów zapewniających jego uwzględnianie.

4. Fikcja równości rodziców a rzeczywistość społeczna

Projekt opiera się na założeniu formalnej równości rodziców, co nie odpowiada rzeczywistości społecznej.

W szczególności:

- pomimo aktywności zawodowej kobiet, to one wykonują zdecydowaną większość obowiązków opiekuńczych (szacunkowo 80–90%),
- uzasadnienie projektu pomija tę dysproporcję,
- prowadzi to do konstrukcji norm oderwanych od realiów społecznych.

W konsekwencji istnieje ryzyko wydawania rozstrzygnięć formalnie równych, lecz faktycznie niesprawiedliwych i sprzecznych z dobrem dziecka.

III. ART. 756^{1a} K.P.C. – POSTĘPOWANIE ZABEZPIEZAJĄCE

Zgodnie z projektowanym przepisem sąd „będzie orzekał pieczę współdzieloną (...) chyba że sprzeciwiać się temu będzie dobro dziecka”.

1. Domniemanie pieczy współdzielonej

Regulacja ta wprowadza w istocie domniemanie pieczy współdzielonej już na etapie zabezpieczenia.

2. Brak ustaleń w zakresie przemocy

Przepis:

- nie przewiduje obowiązku ustalenia przemocy,
- nie wymaga przeprowadzenia diagnozy sytuacji dziecka,
- dopuszcza rozstrzygnięcia bez pełnego materiału dowodowego.

3. Ryzyko systemowe

W praktyce prowadzi to do:

- powierzania pieczy osobie stosującej przemoc,
- utrwalania niebezpiecznych rozwiązań,
- trudności w późniejszym odwróceniu skutków zabezpieczenia.

4. Postulat legislacyjny

Wnosimy o wprowadzenie regulacji:

„Rodzic ma prawo w terminie 14 dni od doręczenia wniosku wnieść sprzeciw wobec orzeczenia pieczy współdzielonej, a sąd jest tym sprzeciwem związany.”

IV. ART. 96 K.R.O. – POZORNY FILTR ANTYPRZEMOCOWY

Projektowany przepis wprowadza obowiązek „zapewnienia dziecku bezpieczeństwa”.

Regulacja ta ma jednak charakter wyłącznie deklaracyjny.

1.Brak mechanizmów stosowania

Przepis:

- nie określa sposobu ustalania naruszenia bezpieczeństwa,
- nie przewiduje standardów dowodowych,
- nie wprowadza narzędzi diagnostycznych.

2. Problem ustaleń faktycznych

Projekt nie odpowiada na pytania:

- kto ustala, czy doszło do przemocy,
- według jakich kryteriów,
- na podstawie jakich dowodów.

3. Brak związania ustaleniami innych organów

Sąd rodzinny:

- nie jest związany ustaleniami procedury Niebieskiej Karty,
- nie jest związany ustaleniami innych instytucji (z wyjątkiem wyroku karnego)
- dokonuje ustaleń samodzielnie, bez narzędzi systemowych.

W konsekwencji istnieje wysokie ryzyko pominięcia przemocy.

V. PROBLEM SYSTEMOWY – OZSS

W praktyce:

- opinie OZSS nie identyfikują przemocy psychicznej w sposób systemowy,
- nie rozpoznają zjawiska „niemego świadka przemocy”,
- brak jest nadzoru nad jakością opinii.

Prowadzi to do sytuacji, w której przemoc nie jest uwzględniana w procesie decyzyjnym sądu.

VI. NIESPÓJNOŚĆ Z SYSTEMEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Projekt nie przewiduje integracji z systemem przeciwdziałania przemocy.

W szczególności:

- dzieci często nie są obejmowane procedurą Niebieskiej Karty,
- MOPS nie posiada narzędzi do rozróżniania przemocy i konfliktu,
- występują tzw. „karty krzyżowe”, świadczące o braku prawidłowej diagnozy sytuacji

Powoduje to powstanie niespójności systemowej i ryzyko podejmowania decyzji bez wiedzy o przemocy.

VII. BRAK ROZRÓŻNIENIA PRZEMOCY I KONFLIKTU

Projekt nie zawiera żadnych narzędzi pozwalających na odróżnienie przemocy od konfliktu.

W praktyce prowadzi to do:

- błędnej kwalifikacji przemocy jako konfliktu,
- uznawania działań ochronnych za utrudnianie kontaktów,
- wtórnej wiktymizacji dzieci.

VIII. POSTĘPOWANIA CYWILNE A PRZEMOC

Należy podkreślić, że:

- postępowania cywilne dotyczące izolacji koncentrują się na ocenie „uciążliwości wspólnego przebywania”,
- nie stanowią narzędzia do kompleksowej diagnozy przemocy,
- nie zapewniają ochrony dziecka jako ofiary przemocy.

IX. DZIECKO JAKO OFIARA PRZEMOCY – STANDARDY MIĘDZYNARODOWE

Projekt nie implementuje standardu, zgodnie z którym dziecko będące świadkiem przemocy jest jej ofiarą.

Pozostaje to w sprzeczności z obowiązującymi standardami prawa międzynarodowego i unijnego, w szczególności w zakresie:

- obowiązku ochrony dziecka przed przemocą,
- uznania dziecka za osobę pokrzywdzoną,
- zapobiegania wtórnej wiktylizacji.

Projekt może w tym zakresie prowadzić do naruszenia zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej wynikających z prawa Unii Europejskiej.

X. ZASADA: PRZEMOC WYKLUCZA PIECZĘ WSPÓŁDZIELONĄ

Należy jednoznacznie wskazać, że:

jakakolwiek przemoc wobec dziecka lub pomiędzy rodzicami, której świadkiem jest dziecko, wyklucza możliwość orzeczenia pieczy współdzielonej, co najmniej do czasu:

- przeprowadzenia odpowiedniej terapii,
- trwałej zmiany postaw sprawcy,
- zapewnienia bezpieczeństwa dziecka.

Dotyczy to również przemocy psychicznej, przemocy poseparacyjnej, uzależnień oraz zaburzeń psychicznych.

XI. WNIOSKI KOŃCOWE

Projekt:

- opiera się na fikcji równości rodziców,
- nie uwzględnia realiów społecznych,
- nie zapewnia mechanizmów identyfikacji przemocy,
- nie gwarantuje bezpieczeństwa dziecka.

Może to prowadzić do:

- błędnych rozstrzygnięć,
- wtórnej wiktyimizacji dzieci,
- utrwalania przemocy po rozstaniu rodziców.

XII. POSTULATY

Wnosimy o:

1. Wstrzymanie prac nad wprowadzeniem domniemanej pieczy współdzielonej
2. Wprowadzenie obowiązkowej diagnozy przemocy i oceny ryzyka (risk assessment).
3. Wyłączenie możliwości orzekania pieczy współdzielonej w przypadku przemocy.
4. Wprowadzenie wiążącego sprzeciwu w postępowaniu zabezpieczającym.
5. Reformę systemu opiniowania OZSS i wprowadzenie nadzoru nad opiniami
6. Integrację systemu sądowego z procedurą Niebieskiej Karty.
7. Uznanie dziecka – także jako świadka przemocy – za osobę doznającą przemocy

XIII. NIEZGODNOŚĆ PROJEKTU Z PRAWEM MIĘDZYNARODOWYM I UNIJNYM

Projekt ustawy w obecnym kształcie pozostaje w istotnej sprzeczności z obowiązującymi Rzeczpospolitą Polską standardami prawa międzynarodowego oraz prawa Unii Europejskiej, zarówno w zakresie ochrony dzieci, jak i przeciwdziałania przemocy domowej.

1. Niezgodność z Konwencją o prawach dziecka (CRC)

Zgodnie z art. 3 Konwencji, we wszystkich działaniach dotyczących dzieci nadrzędne znaczenie ma ich dobro, rozumiane przede wszystkim jako zapewnienie bezpieczeństwa.

Ponadto art. 19 Konwencji nakłada na państwo obowiązek ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy.

Projekt:

- nie wprowadza obowiązku ustalenia przemocy przed wydaniem rozstrzygnięcia
- nie zapewnia mechanizmów ochrony dziecka,
- dopuszcza możliwość orzeczenia pieczy współdzielonej bez oceny zagrożenia

W konsekwencji pozostaje w sprzeczności z podstawowymi standardami ochrony dziecka.

2. Niezgodność z Konwencja CEDAW

Konwencja CEDAW zobowiązuje państwa do uwzględniania przemocy wobec kobiet jako formy dyskryminacji oraz do zapewnienia realnej, a nie wyłącznie formalnej równości.

Projekt:

- opiera się na fikcji formalnej równości rodziców,
- nie uwzględnia faktycznej nierówności w podziale obowiązków opiekuńczych
- nie przewiduje mechanizmów ochrony kobiet doświadczających przemocy

Może to prowadzić do pogłębienia istniejących nierówności oraz naruszenia zobowiązań wynikających z Konwencji.

3. Niezgodność z Konwencja stambulska

Zgodnie z art. 31 Konwencji, państwa są zobowiązane do uwzględniania przemocy przy podejmowaniu decyzji dotyczących opieki nad dzieckiem i kontaktów.

Projekt:

- nie przewiduje obowiązkowej identyfikacji przemocy,
- nie uzależnia rozstrzygnięcia od jej występowania,
- dopuszcza orzekanie pieczy współdzielonej mimo ryzyka przemocy.

Stanowi to naruszenie standardów wynikających z Konwencji.

4. Niezgodność z Karta praw podstawowych UE

Zgodnie z art. 24 Karty:

- dobro dziecka ma charakter nadrzędny,
- dziecko ma prawo do ochrony i opieki niezbędnej dla jego dobrostanu.

Projekt:

- nie zapewnia realnej ochrony dziecka przed przemocą,
- nie gwarantuje nadrzędności jego bezpieczeństwa,
- koncentruje się na równowadze praw rodziców.

5. Niezgodność z Dyrektywa 2012/29/UE

Dyrektywa wprowadza obowiązek:

- indywidualnej oceny potrzeb ofiary,
- ochrony przed wtórną wiktymizacją,
- zapewnienia odpowiednich środków ochronnych.

Projekt:

- nie przewiduje obowiązkowej oceny ryzyka,
- nie zapewnia ochrony dziecka jako ofiary,
- nie zapobiega wtórnej wiktymizacji.

6. Niezgodność z Dyrektywa UE 2024/1385 (VAW Directive)

Dyrektywa VAW nakłada obowiązek:

- stosowania podejścia skoncentrowanego na ofierze,
- uznania dziecka – także jako świadka przemocy – za ofiarę,
- wdrożenia systemowej oceny ryzyka.

Projekt:

- utrzymuje koncepcję „niemego świadka przemocy”,
- nie uznaje dziecka za ofiarę,
- nie wprowadza mechanizmów ochronnych

7. Niespójność z Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Projekt:

- nie przewiduje integracji z procedurą Niebieskiej Karty,
- nie zapewnia przepływu informacji między systemami,
- dopuszcza wydawanie orzeczeń bez uwzględnienia danych o przemocy.

Prowadzi to do niespójności systemowej prawa.

8. Niezgodność ze standardami wynikającymi z rezolucji Parlamentu Europejskiego

Projekt nie wyklucza stosowania koncepcji tzw. „alienacji rodzicielskiej”, która:

- została uznana przez instytucje międzynarodowe za koncepcję nienaukową
- prowadzi do wtórnej wiktymizacji dzieci,
- bywa wykorzystywana do podważania doświadczeń przemocy.

Brak regulacji w tym zakresie stanowi poważną lukę legislacyjną.

9. Konsekwencje prawne

W świetle powyższego należy wskazać, że:

- projekt nie implementuje obowiązków wynikających z prawa UE,
- pozostaje w sprzeczności z wiążącymi konwencjami międzynarodowymi,
- może prowadzić do naruszenia zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej.

W konsekwencji istnieje ryzyko:

- odpowiedzialności państwa za naruszenie prawa UE,
- podważania prawidłowości stosowania prawa krajowego w świetle standardów międzynarodowych.

XIV. SYSTEMOWE RYZYKA ORAZ POSTULATY WYNIKAJĄCE Z PRAKTYKI STOSOWANIA PRAWA

Niezależnie od wskazanych powyżej uchybień normatywnych, projekt ustawy pomija szereg kluczowych zjawisk systemowych, które w praktyce orzeczniczej mają fundamentalne znaczenie dla bezpieczeństwa dzieci.

Brak ich uwzględnienia prowadzi do ryzyka pogłębienia istniejących dysfunkcji systemu ochrony dzieci.

1.Przemoc poseparacyjna jako zjawisko systemowe

Zdoświadczeń Stowarzyszenia oraz dostępnych badań wynika, że w znacznej części spraw określanych jako „wysoki konflikt” mamy do czynienia nie z konfliktem, lecz z przemocą poseparacyjną.

Przemoc ta przyjmuje formę:

- inicjowania licznych postępowań sądowych,
- składania zawiadomień do różnych instytucji (policja, MOPS, szkoły),
- wykorzystywania procedury Niebieskiej Karty w sposób instrumentalny,
- działań dezinformacyjnych i manipulacyjnych wobec instytucji publicznych.

Brak rozpoznania tego zjawiska prowadzi do:

- błędnej kwalifikacji przemocy jako konfliktu,
- przeciążenia systemu sądowego,
- wtórnej wiktyimizacji dzieci i rodzica chroniącego.

Projekt ustawy nie odnosi się do tego zjawiska w żadnym zakresie.

2. Mechanizm DARVO i odwracanie ról

W praktyce spraw rodzinnych często obserwowany jest mechanizm DARVO (deny–attack–reverse victim and offender), polegający na:

- zaprzeczaniu przemocy,
- atakowaniu osoby pokrzywdzonej,
- odwracaniu ról sprawcy i ofiary.

Brak wiedzy systemowej w tym zakresie prowadzi do sytuacji, w których:

- sprawca przemocy przedstawiany jest jako ofiara,
- osoba chroniąca dziecko traktowana jest jako strona konfliktowa.

Projekt nie przewiduje żadnych mechanizmów przeciwdziałania temu zjawisku.

3. Niedostateczna diagnoza – konieczność badań specjalistycznych

Wnosimy o wprowadzenie obowiązku:

a) diagnozy rodziców

- badań psychiatrycznych,
- diagnozy uzależnień,
- oceny cech osobowościowych istotnych z punktu widzenia przemocy,

b) diagnozy dziecka

- obowiązkowego badania przez psychotraumatologa w przypadku podejrzenia przemocy,
- oceny skutków przemocy dla zdrowia psychicznego i fizycznego dziecka.

Brak takich narzędzi uniemożliwia rzetelną ocenę sytuacji rodzinnej.

4. System OZSS – brak nadzoru i odpowiedzialności

W praktyce:

- opinie OZSS często pomijają przemoc,
- brak jest standardów jakości opinii,
- autorzy opinii nie ponoszą odpowiedzialności za błędy.

Wnosimy o:

- wprowadzenie niezależnego organu nadzorczego,
- obowiązek rejestrowania badań,
- wprowadzenie odpowiedzialności za nierzetelne opinie.

5. Odbiory dzieci i ich skutki

Z danych dostępnych publicznie wynika, że w 2024 r. doszło do 1234 odbiorów dzieci od opiekunów biologicznych, z czego znaczna część była związana z tzw konfliktem.

W praktyce:

- wiele z tych spraw dotyczyło przemocy poseparacyjnej,
- dochodziło do oderwania dziecka od bezpiecznego opiekuna,
- skutkiem są poważne konsekwencje psychiczne i zdrowotne.

Postulujemy przeprowadzenie systemowej weryfikacji tych przypadków.

6. Nadużycia procedury Niebieskiej Karty

Praktyka wskazuje na:

- występowanie tzw. „kart krzyżowych”,
- instrumentalne wykorzystywanie procedury,
- brak narzędzi do ustalenia rzeczywistego sprawcy przemocy.

Wnosimy o:

- wprowadzenie obowiązkowej oceny ryzyka,
- niezależną weryfikację przypadków spornych,
- sankcje za świadome fałszywe zgłoszenia.

7. Zakaz stosowania koncepcji „alienacji rodzicielskiej”

Wnosimy o wprowadzenie jednoznacznego zakazu powoływania się na koncepcję „alienacji rodzicielskiej” w postępowaniach sądowych.

Koncepcja ta:

- nie ma podstaw naukowych,
- prowadzi do wtórnej wiktymizacji dzieci,
- bywa wykorzystywana do podważania przemocy.

8. Konieczność gromadzenia danych i monitoringu

Brak jest systemowych danych dotyczących:

- skutków orzeczeń sądowych dla dzieci,
- liczby dzieci dotkniętych przemocą po rozstaniu rodziców,
- problemów psychiatrycznych i prób samobójczych.

Wnosimy o:

- wprowadzenie obowiązku monitorowania sytuacji dzieci po postępowaniach sądowych,
- prowadzenie statystyk na poziomie krajowym,
- cykliczne raportowanie danych.

9. Uznanie przemocy opresyjnej kontroli (coercive control)

Wnosimy o uznanie opresyjnej kontroli jako odrębnej formy przemocy, a docelowo – jako przestępstwa.

Zjawisko to:

- jest silnym predyktorem eskalacji przemocy,
- wiąże się z wysokim ryzykiem zabójstw,
- pozostaje niedostrzegane przez system prawny.

10. Ograniczenia opieki naprzemiennej

Wnosimy o:

- wykluczenie opieki naprzemiennej w przypadku braku zgody obu rodziców,
- szczególną ostrożność w stosowaniu jej wobec dzieci poniżej 7 roku życia,
- uwzględnienie potrzeb dzieci neuroróżnorodnych.

XV. POSTULATY SYSTEMOWE W ZAKRESIE OCHRONY DZIECI PRZED PRZEMOCĄ

Niezależnie od przedstawionych powyżej uwag legislacyjnych, Stowarzyszenie wskazuje na konieczność wprowadzenia zmian o charakterze systemowym, warunkujących rzeczywistą ochronę dzieci przed przemocą oraz prawidłowe stosowanie projektowanych regulacji.

1. Jednoznaczne zdefiniowanie dobra dziecka

Wnosimy o ustawowe doprecyzowanie pojęcia dobra dziecka poprzez jednoznaczne wskazanie, że:

ochrona życia, zdrowia fizycznego i psychicznego dziecka stanowi wartość nadrzędną wobec pozostałych praw i interesów chronionych prawnie, w szczególności wobec prawa rodziców do utrzymywania kontaktów z dzieckiem. Jednocześnie postulujemy wprowadzenie normy zobowiązującej:

- sędziów rodzinnych,
- biegłych sądowych i specjalistów OZSS,
- kuratorów sądowych

do traktowania ochrony dziecka przed przemocą jako przesłanki nadrzędnej przy podejmowaniu wszelkich rozstrzygnięć.

2. Obowiązkowe szkolenia dla wszystkich uczestników systemu

Wnosimy o wprowadzenie obowiązkowych, cyklicznych szkoleń dla:

- sędziów,
- biegłych sądowych i specjalistów OZSS,
- kuratorów,
- pracowników pomocy społecznej,
- policji i prokuratury,

obejmujących w szczególności:

- mechanizmy przemocy domowej,
- przemoc psychiczną i opresyjną kontrolę (coercive control),
- przemoc poseparacyjną,
- mechanizm DARVO,
- traumę i jej skutki dla dziecka,
- zależności między cechami osobowości a zachowaniami przemocowymi.

3. Obowiązkowa, wstępna diagnoza rodziny

Wnosimy o wprowadzenie obowiązku przeprowadzania na wstępnym etapie postępowania:

- diagnozy funkcjonowania rodziny przez specjalistę posiadającego kwalifikacje w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- analizy występowania przemocy, w tym przemocy psychicznej i opresyjnej kontroli,
- oceny czynników ryzyka.

Diagnoza ta powinna stanowić podstawę dalszego postępowania sądowego.

4. Separacja sprawcy przemocy i regulacja kontaktów

W przypadku uprawdopodobnienia stosowania przemocy wnosimy o:

- czasowe odseparowanie sprawcy od dziecka,
- wprowadzenie kontaktów nadzorowanych lub ich czasowe zawieszenie,
- uzależnienie dalszych kontaktów od efektów oddziaływań korekcyjnych.

5. Obowiązkowe badanie dziecka przez psychotraumatologa

Wnosimy o wprowadzenie obowiązku badania dziecka w sytuacji podejrzenia przemocy przez specjalistę z zakresu psychotraumatologii, w celu:

- oceny skutków przemocy,
- oszacowania ryzyka dla dalszych kontaktów,
- określenia potrzeb ochronnych dziecka.

6. Reforma systemu OZSS

Wnosimy o:

- powołanie niezależnego organu nadzorczego nad opiniami OZSS i biegłych,
- wprowadzenie obowiązku rejestrowania badań,
- wprowadzenie odpowiedzialności za nierzetelne opinie,
- zapewnienie możliwości merytorycznej weryfikacji opinii.

7. Zakaz stosowania koncepcji „alienacji rodzicielskiej”

Wnosimy o wprowadzenie jednoznacznego zakazu powoływania się na koncepcję „alienacji rodzicielskiej” w postępowaniach sądowych.

Koncepcja ta:

- nie ma podstaw naukowych,
- prowadzi do wtórnej wiktymizacji dzieci,
- pozostaje sprzeczna ze standardami międzynarodowymi.

8. Badanie przyczyn utrudniania kontaktów

Wnosimy o wprowadzenie obowiązku każdorazowego badania przez sąd i biegłych przyczyn braku kontaktów dziecka z rodzicem, w szczególności:

- weryfikacji, czy brak kontaktów nie wynika z przemocy,
- analizy czynników wskazywanych w literaturze specjalistycznej (w tym opracowań APSAC),
- uwzględnienia emocji, doświadczeń i stanu psychicznego dziecka.

9. Ograniczenie stosowania opieki naprzemiennej

Wnosimy o:

- wykluczenie opieki naprzemiennej bez zgody obu rodziców,
- uzależnienie jej od rzeczywistej współpracy rodziców,
- szczególną ostrożność w stosowaniu wobec dzieci poniżej 7 roku życia,
- uwzględnienie potrzeb dzieci neuroróżnorodnych,
- przeprowadzenie ekspertyz naukowych przed wprowadzeniem rozwiązań ustawowych.

10. Weryfikacja odbiorów dzieci

Wnosimy o przeprowadzenie systemowej analizy przypadków odbiorów dzieci, w szczególności tych kwalifikowanych jako „wysoki konflikt”, pod kątem:

- błędnej kwalifikacji przemocy jako konfliktu,
- skutków psychicznych dla dzieci,
- prawidłowości podejmowanych decyzji.

11. System danych i monitoringu

Wnosimy o:

- prowadzenie statystyk dotyczących przemocy, zdrowia psychicznego i bezpieczeństwa dzieci,
- analizę skutków orzeczeń sądowych,
- publikację cyklicznych raportów.

12. Reforma procedury Niebieskiej Karty

Wnosimy o:

- wprowadzenie obowiązkowego arkusza oceny ryzyka przemocy,
- niezależny przegląd spraw z tzw. kartami krzyżowymi,
- wprowadzenie sankcji za świadome fałszywe zgłoszenia,
- powołanie organu nadzorczego,
- wprowadzenie standardów współpracy między instytucjami,
- cyfryzację systemu i utworzenie centralnego rejestru,
- wprowadzenie wskaźników efektywności (KPI) i raportowania.

13. Uznanie opresyjnej kontroli (coercive control)

Wnosimy o uznanie opresyjnej kontroli jako odrębnej formy przemocy oraz rozważenie jej penalizacji, z uwagi na:

- jej znaczenie jako predyktora eskalacji przemocy,
- związek z wysokim ryzykiem najcięższych przestępstw,
- brak jej rozpoznania w obecnym systemie.

XVI. PODSUMOWANIE KOŃCOWE

Przedstawione postulaty wskazują, że projekt ustawy – w obecnym kształcie – nie zapewnia skutecznej ochrony dzieci przed przemocą oraz nie odpowiada realiom funkcjonowania systemu.

Wprowadzenie regulacji bez uprzedniego wdrożenia wskazanych mechanizmów może prowadzić do pogłębienia istniejących problemów oraz zwiększenia liczby rozstrzygnięć zagrażających bezpieczeństwu dzieci.

